

que bé pot ser just, car almenys hi ha el Toll de la *méyka* al peu de Solsona en el Cardener (molt prop del Toll de la Garsa, Olius, 1964). És clar que és un nom imitatiu del crit de l'ocell nocturn, no massa diferent de la veu del gat. En parlen Sainéan, *BhZRPb.* 1, 57; Spitzer, *NphMgn.*, 1913, 157ss., i *ARom.* xvii, 414; i MLWagner, *Fs. Jud.*, 1943, 561; si bé tractant alhora de noms de la gavina del grup del fr. *mouette*, al. *möwe*, amb els quals en part el confonen; error que els ve de Belv. i Lab.; i algun d'ells amb el tort de no descartar un origen germànic.

És una paraula que a Barcelona s'aplica a les dones prostitutes [Raimon Caselles, 1905]: «quan va arribar el pal de la policia secreta --- la Madalena el va retenir i el palpà i li parlà com una *meuca* i --- li va agafar les mans amb tanta força que no li fou gens difícil al Rafel de lligar-lo i tapar-li la boca», Coromines (*Prometeu.* ix, § 1, 157, O. C., 277b33). Significat que, si no veu translaticiamment del nom de l'ocell, potser serà onomatopeia directa, sigui pel xiulet dissimulat de la «que està de punt», o per la veueta imitant la de la doneta moguda.

Maula (cf. *maular* supra) 'artifici enganyós' [Belv.], que en castellà ja tenia curs el 1626 [Quevedo], provinent de la idea del gat astut i traïdorenc; i que també degué tenir arrels pròpies en cat. en aquells segles, vist el nom sarcàstic de *maulets* que aplicaren els botiflers als nostres patriotes; nom estès fins als últims límits de la nació (incloent-hi el Matarranya etc.): «El Convento --- del Desierto de Calanda --- para incendiarlo, los borbónicos en 1705, le acusaban de --- gran fortaleza solicitada de los rebeldes *maulets* para su abrigo» [Vidiella], *Bol. Hi. Geogr. B. Arag.* iii, 241. «*Maulets* y *Botiflets*: els primers eren els partidaris dels austríacs; y els segons, els dels borbònics, en la guerra de Sucessió», MGadea (invertit, per err. tip., en *T. del Xè* i, 254).

En l'aspecte semàntic, s'explica com a excusa hipòcrita dels seus enemics, que els executaven, amb menyspreu dels seus defensors (per allò de «romancos!, pobres de nosaltres, on aniríem a parar...»). Ho illustren, en una situació no enterament diferent, passatges de la *Carlinada*: «a l'hospital --- no tots eren malalts, doncs no hi mancaven alguns refugiats més o menys *maules*, que no tenien dret a ésser-hi», «tota la ganderia del partit, tota la turbamulta de desairats, de *maules*, d'envejosos, d'hojalateros ---» (Mrn. Vayreda, §§ 13, 10, pp. 215, 155). Res d'especificament hispànic en això: cf. *straffen*, *castigar* etc. per a les grans matances aèries de criatures, dones i velles en les Grans guerres civils... europees de 1940, 1914, 1936.

Aplicació especial és el valencià «*maula*: propina, *maules*, -as» (Sanelo i, f° 100r), que es comprèn bé per l'altra situació que descriu Vayreda: «jugavan fort, per cantitats que molt sovint anavan a les butxaques de tots, menos a les dels que havian firmat el rebut, tocant-ne sempre, se suposa, una bona part pel moliner, una mena de sagristà ab veu de femella, més *maula* que Brican» (*Puny.* i, 4, § 4, 99 (81)); també hi

va embolcada la noció de 'feineta menuda': murc. *maulica* «quehacer de utilidad insignificante, que para su compostura exige la inversión de un tiempo que no merece», RamzXarrià.

Mauler. *Mauleria* 'cast. *el melindre*', 'llamenqueria, el natural del llepafils o delicat d'en Tendre': «la *mauleria* és la mare de molts trastorns: una que es planyi massa, i s'estigui al llit, és difícil que vagi bé; la que no menja perquè no té gana, és impossible que assenti prou bé lo que podríem dir-ne els primers fonaments de la vida del seu fill», consells de Coromines a una embarassada primerissa, 7-xi-1902. D'altra banda a l'Ebre el mot s'aplica (cf. *meuca* 'òliba') al cant d'ocells nocturns: «fins les *mauleries* dels mussols que canten al lluny, semblen veus enamorades», Bladé Des. (*Benissanet*, 35).

Mauló 'd'aïres acovardits': «en el sofà --- tenint a la falda la gata *maulona* que li llepava perrosament els dits»; «el malalt es floria negutós --- veient les converses del metge i l'Adela --- volia --- amenaçar amb els punys closos l'un i l'altra si no li deien la veritat; però en tornar l'Adela mai no sabia com fer-li la pregunta, i esdevenia covard i *mauló*, i plorava i s'enternia de si mateix d'una manera ridícula», Coromines (*La Dona Lletja*, O. C., 494b, 494a), «el Sr. Miquel no sabia què pensar-ne d'aquella criatura, dèbil i *maulona*, molsuda, més aviat lletja i nana, que en la duresa de la fesomia --- denotava un robust agarrament a la vida ---», id. (*Silèm*, § 5, p. 78; O. C., 32b).

Maulec. *Maulit*. *Marrameuar*. *Marranyau*; -niu. *Marruixet*; *marruixinya*. *Menuixa*. *Miano*. *Minet*. *Miot*; *miota*. *Miotxa*. *Mioc*; *mioca*. Cf. MOIX.

Reduplicat. *Mamau* (eiv. «el coco», PzCabr.). *Mamec* 'encostipat, cadarn': men. «damunt una roca sec, / en so de Biniatzau, / i me vui abrigà un sau / per por d'aplegà un *mamec*», Camps Merc. (*Folk. Men.* i, 118). *Manim* (?).

En fi, per a més sobre tot plegat, cal remetre al llibre de L. Sainéan, *La Création métaphorique en français et en roman: Le Chat*. 1905, *BhZRPb.* i.

Miolema, *miologia*, *miològic*, *mioma*, *miomalàcia*, *V. muscle*

MIOP, pres del ll. tardà *myops*, -*ōpis*, i aquest, del gr. *μύωψ* id., compost de *μύω* 'acluc (els ulls)' i *ὤψ* 'ull'. □ 1.ª doc.: Lab. 1840 (*miope*).

DERIV.: *Miopia*. Derivat savi del mateix verb: *miosi*. Altre compost: *hipermetropia*, format amb la terminació de *miopia* i el gr. *ὑπέμετρος* 'desmesurat'.

Mioplasma, *mioplàstia*, *mioplexia*, *V. muscle* *Miorxa*, *V. biorxa* (BIAIX) *Miosi*, *V. miop* *Miositis*, *V. muscle* *Miosiois*, *V. mur* (rata) *Miot*, *miota*, *V. miolat* *Miquel*, *miquela*, *miquelada*, *miqueldarcos*, *miquelet*, *miqueletada*, *miquelinc*, *V. miquelet* (nota a MINYO) *Miquerella*, *miqueria*, *miquero*, *V. mica* *Miquet*, *V. mico* *Miqueta*, *miquim*, *miquinòria*, *V. mica* *Mira*, *V. mirar* *Mirabajà*, *mirable*, *V. mirar*